

Habilitacijos procedūra

2005 m. gruodžio 21 d. Lietuvos energetikos instituto Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijos vyresn. mokslo darbuotoja, dr. Dalia Štreimikienė viešame Vilniaus Gedimino technikos universiteto Verslo vadybos fakulteto tarybos ir doc. dr. Dalios Štreimikienės habilitacijos procedūros komisijos posėdyje pristatė mokslo darbų apžvalgą „Aplinkosauginių ir socialinių problemų sprendimai, įveikiant energijos rinkų trūkumus“. Habilitacijos procedūrai (Socialiniai mokslai, ekonomika) pateikta atliktų mokslo darbų apžvalga, kurioje apibendrinti svarbiausi autorės septynerių pastarųjų metų mokslinės ir tiriamosios veiklos rezultatai.

Habilitacijos komisijos pirmininkas – prof. habil. dr. A. V. Rutkauskas (VGTU, ekonomika), nariai – prof. habil. dr. R. Ginevičius (VGTU, vadyba); prof. habil. dr. O. G. Rakauskienė (M. Romerio universitetas, ekonomika); prof. habil. dr. R. Čiegis (VU, vadyba); habil. dr. V. Klevas (LEI, ekonomika); prof. habil. dr. L. Simanauskas (VU, ekonomika); prof. habil. dr. A. Kaklauskas (VGTU, Vadyba).

Daugiausia dėmesio savo moksliniuose darbuose autorė skyrė aplinkosauginėms ir socialinėms energetikos plėtros problemoms nagrinėti. Išorinių energijos gamybos sąnaudų vertinimas ir jų integravimo būdai, siekiant įveikti energijos rinkų nesėkmes ir įgyvendinti aplinkosaugos politiką Lietuvoje, yra pagrindinis visų autorės tyrinėjimų tikslas. Energijos rinkų nesėkmių šalinimas leidžia įgyvendinti aplinkosaugos ir socialinius darnaus energetikos vystymo tikslus, nes laisva rinka pati negali išspręsti aplinkosaugos ir socialinių energetikos plėtros problemų.

Pagrindiniai tyrimai atlikti dirbant Lietuvos energetikos institute ir Vilniaus universiteto Kauno humanitariniame fakultete. Tyrimai užsienio šalyse ir mokslinės studijos vyko ilgalaikių ir trumpalaikių stažuočių metu: 1998 m. Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) organizuojuose apmokymo kursuose Argonos nacionalinėje laboratorijoje (JAV) elektros energetikos planavimo optimizacinių modelių taikymo srityje; 1999 m. TATENA organizuojuose apmokymo kursuose Trieste (Italija) „Išorinių elektros energijos gamybos sąnaudų įvertinimas, naudojant supaprastintas metodologijas“; 2001 m. TATENA surengtuose apmokymo kursuose Kijeve (Ukraina) „Šiltnamio

dujų emisijų mažinimo sąnaudų tyrimas, taikant ENPEP modelį“; 2002 m. TATENA organizuojuose kursuose Trieste (Italija) „Darnaus energetikos vystymo rodikliai“. 2001–2002 m., dalyvaudama Šiaurės šalių Ministrų Tarybos finansuojamoje stipendijų programoje energetikos ekspertams apmokyti Baltijos šalyse, autorė turėjo galimybę ne kartą lankytis visose Šiaurės šalyse ir susipažinti su Šiaurės šalių energetikos sektoriaus funkcionavimu bei aplinkosauginiu šio sektoriaus reguliavimu. 2005 m. birželį–rugsėį Šiaurės šalių Ministrų Tarybos kvietimu stažavosi Baltijos jūros šalių energetikos bendradarbiavimo (angl. BASREC) vyriausiųjų energetikos pareigūnų atstovybėje Reikjavike ir turėjo galimybę dalyvauti energetikos politikos plėtros procese, rengiant 11 šalių energetikos ministrų komunikatą, nulemsiantį energetikos bendradarbiavimo perspektyvas Baltijos jūros šalių regione 2006–2008 m.

Dalia Štreimikienė gimė 1962 m. Kaune. 1980 m. baigė Kauno J. Jablonskio vidurinę mokyklą, 1980–1985 m. studijavo Kauno politechnikos instituto Inžinerinės ekonomikos fakultete, įgijo inžinieriaus ekonomisto specialybę ir pradėjo dirbti Lietuvos energetikos institute. 1997 m. Vilniaus Gedimino technikos universitete apgynė daktaro disertaciją. Nuo 1998 m. D. Štreimikienė dirba ir Vilniaus universiteto Kauno humanitariniame fakultete, o 2004 m. jai VU suteiktas socialinių mokslų docento vardas.

D. Štreimikienės tyrimo objektas yra aplinkosaugos ir socialinių energetikos plėtros problemų, kurių nepajėgi išspręsti nereguliuojama energijos rinka, sprendimai bei jų ekonominio, socialinio ir aplinkosaugos poveikio vertinimas. Tyrimų tikslas – remiantis teorine energijos rinkos trūkumų analize bei užsienio šalių mokslininkų darbais šioje srityje, ištyrinėti įvairius galimus energijos rinkos trūkumų įveikimo būdus bei pasiūlyti suderintas politikos priemones darnaus energetikos vystymo politikos įgyvendinimui Lietuvoje. D. Štreimikienės tolimesnių tyrimų pagrindinės kryptys – įvertinti įvairių energijos tiekimo variantų aplinkosaugos ir tiekimo patikimumo užtikrinimo sąnaudas Lietuvoje bei nustatyti geriausius būdus juos integruoti, parenkant energijos tiekimo variantus, užtikrinančius visus darnaus energetikos vystymo tikslus (tiekimo patikimumas, prieinamumas kiekvienam gyventojui ir priimtumas aplinkosaugos požiūriu).

Praktiniai ekonominių priemonių taikymo, sprendžiant aplinkosaugos problemas, įgūdžiai bei autorės tyrimų aprobacija gauta, dirbant JT eksperte (JT Ekonomikos komisijos Europai aplinkosaugos veiklos įvertinimai Moldovai (1998, 2005) ir Ukrainai (2005)) ir rengiant specialias studijas Lietuvai energijos kainų ir energijos subsidijų restruktūrizavimo klausimais. Be to, JT Bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) sekretoriato kvietimu autorė atliko Norvegijos trečiojo nacionalinio pranešimo JTBKKK nuodugnų įvertinimą, o tai leido praktiškai įsigilinti į klimato kaitos problemas ir jų sprendimo metodus.

Per pastaruosius aštuonerius metus D. Štreimikienė dalyvavo rengiant keletą svarbių nacionalinių ir tarptautinių studijų: parengė aplinkosaugos skyrių Nacionalinei energetikos strategijai (1999, 2002) bei rekomendacijas dėl ES didelių kurą deginančių įmonių direktivos reikalavimų įgyvendinimo Lietuvoje; Danijos energetikos agentūros finansuojamuose projektuose „Aplinkosauginiai reikalavimai energetikos sektoriuje“ bei „Atsinaujinančių ir vietinių energijos išteklių naudojimo skatinimas Lietuvoje“; TATENA koordinuojamuose mokslinių tyrimų projektuose „Išorinių elektros energijos gamybos sąnaudų įvertinimas, taikant supaprastintas metodikas besivystančiose šalyse“, „Lanksčių Kyoto mechanizmų taikymo reikšmė Europai“ bei „Darnaus energetikos vystymo rodikliai“.

2004–2005 m. D. Štreimikienė vadovavo tarptautiniam projektui, kurį finansavo Šiaurės šalių Ministrų Taryba, „Klimato kaitos iššūkiai Baltijos šalių energetikos sektoriams“ bei Ūkio ministerijos užsakytomis studijoms „Lietuvos galimybių įgyvendinti Kyoto protokolo reikalavimus, taikant šiltnamio dujų mažinimo me-

chanizmus, įvertinimas“ bei „Lietuvos energetikos ūkio pasirengimo apyvartinių taršos leidimų prekybai 2008–2012 metų laikotarpiu ir prekybos jais su kaimyninėmis šalimis galimybių įvertinimas“. Be to, ji aktyviai dalyvavo rengiant Nacionalinį apyvartinių taršos leidimų paskirstymo 2005–2007 metais planą, kuris atvėrė prekybos CO₂ emisijomis pirmąjį laikotarpį Lietuvoje, bei pristatant JTBKKK sekretariatui III–IV Lietuvos Nacionalinį Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos įgyvendinimo pranešimą.

Valstybės mokslo programoje „Saulės energijos konversija ir naudojimas“ (2000–2004 m.) D. Štreimikienė buvo atsakinga už atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo techninio ekonominio efektyvumo pagrindimą, įvertinant išorines energijos gamybos sąnaudas.

Daugelis nagrinėjamų problemų sprendimų buvo apbruota tarptautinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienio šalyse. Svarbiausi tyrimo rezultatai paskelbti daugiau kaip 80 mokslinių darbų, tarp kurių yra straipsniai ir žurnaluose su citavimo indeksu; perskaityta nemažai pranešimų įvairiuose seminaruose ir simpoziumuose.

Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijos darbuotojai ir žurnalo „Energetika“ redakcinė kolegija sveikina Lietuvos energetikos instituto v. m. d. Dalią Štreimikienę, sėkmingai praėjusią habilitacijos procedūrą, kuri patvirtino jos sugebėjimus atlikti reikšmingų mokslo darbų, metodiškai išdėstyti gautus darbų rezultatus, įvertinti išskylančias problemas ir sėkmingai tęsti mokslinius tyrimus pasirinktoje srityje. Linki jai neblėstančios energijos, sėkmės moksliniame darbe ir kūrybinio džiaugsmo.

Dr. Ingrida Konstantinavičiūtė